

Persian Dynasties

Achaemenid Persians	550 BCE to 4 th century BCE
Greek Control	4 th century BCE to 3 rd century BCE
Parthians	3 rd century BCE to 3 rd century CE
Sassanians	3 rd century CE to 7 th century CE
Islam	

The Reish Galuta and the Gaon

1. Talmud, Eruvin 25b-26a

ההיא אבוורנקא דהוה ליה לריש גלותא בבוסתניה, אמר ליה לרב הונא בר חנינא ליעביד מר תקנתא דלמחר נאכול נהמא התם. אזל עבד קנה קנה פחות משלשה. אזל רבא שלפינהו. אזל רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע נקטינהו מבתריה... קרי עלייהו ריש גלותא "חכמים המה להרע ולהיטיב לא ידעו. (ירמ' ד:כב)"

The exilarch had a shady area in his orchard. He said to Rav Huna bar Chinina, "Let the master set it up so that we will be able to eat bread there [on Shabbat]." He set up reeds, with gaps of less than three tefach between them. Rava went and removed them. Rav Pappa and Rav Huna breih d'Rav Yehoshua removed them after him [to prevent rebuilding]... The exilarch said about them, "They are wise to cause harm, and they don't know how to do right. (Yirmiyahu 4:22)"

2. Talmud, Sanhedrin 5a

רבה בר רב הונא כי הוה מינצני בהדי דבי ריש גלותא, אמר "לאו מינייכו נקיטנא רשותא! נקיטנא רשותא מאבא מרי, ואבא מרי מרב, ורב מרבי חייא, ורבי חייא מרבי!"

When Rabbah bar Rav Huna fought with the house of the exilarch, he said, "I did not receive authority from you [to judge cases]! I received authority from my father and mentor, and my father and mentor from Rav, and Rav from Rabbi Chiya, and Rabbi Chiya from Rebbe!"

Rav Achai Gaon (680 – c.760)

3. Tosafot, Commentary to Zevachim 102b

פריך רב אחאי - בכל מקום לשונו משונה כדאשכחן בריש כתובות (דף ב:) "פשיט רב אחאי." ומתוך כך היה אומר רבינו שמואל דהוא רב אחאי שעשה השאלות שהיה מרבנן סבוראי דבתר רבינא ורב אשי, דהוסיף הוראה, וכתבו אחרי כן דבריו בסוף הש"ס. ומיהו בההיא דכתובות אשכח רב אשי דמיירי בתריה.

Parich Rav Achai – His language is always unique, as seen in Ketuvot 2b "*Pashit* Rav Achai." Because of this, Rashbam said that this is Rav Achai who composed the Sheiltot, who was among the Savorai after Raveinu and Rav Ashi, adding halachic rulings, and afterward they recorded his words at the end of the gemara. But in the case in Ketuvot we find Rav Ashi [recorded] after his position.

4. Tosafot, Commentary to Ketuvot 2b

פשיט רב אחאי - לא כמו שפירש רשב"ם... שהרי כאן רב אשי עונה על דבריו! אלא אומר רבינו תם שהוא אמורא וכל אמורא היה תופס לשונו כמו מגדף בה ר' אבהו (סנהדרין ג:) תהי בה ר' יוחנן (ב"ק קיב:) לייט עלה אביי (ברכות כט.).

Pashit Rav Achai – Not as Rashbam explained... for here Rav Ashi responds to his words! Rather, Rabbeinu Tam said he was an *amora*, and each *amora* used unique language, like *Megadef* Rabbi Avahu, *Tahi bah* Rabbi Yochanan, *Layit* Abbaye against him.

5. Netziv, Petach ha'Emek 1:6

שדבריהם כגחלי אש ומאירים כחמה, כי אופני ההוראה המה.

Their words are as fiery coals, illuminating like the sun, for they are the *ofanim* of Halachah.

6. Rabbi Yitzchak ben Sheshet Perfet (14th c. Spain/Algeria), Shu"t Rivash 394

...ובתוכם הגאון רב אחא משבחה ז"ל שדבריו מקובלים כאלו נכתבו בתלמוד...

Among [the authorities] was Rav Acha of Shabcha, whose words are accepted as though recorded in the gemara...

7. Rabbi Sherira Gaon, Iggeret Rav Sherira Gaon, Tekufat haGaonim 112

ובתריה מלך מר רב נטרוי כהנא בן מר רב אמונה, ומן בגדד היה, ומן תותירא ברא. וביומיה סליק רב אחא משבחה לארץ ישראל דמר רב נטרוי שמעיה הוה, וכד אדבריינהו נשיאה עליהו סליק להתם.

And after him reigned Mar Rav Natroi [or Natrunai] Kahana, son of Mar Rav Emunah, from Baghdad, from Totira Bra ["the outer bridge" ?]. In his day Rav Acha of Shabcha left to Israel, for Rav Natroi was his student, and when the Nasi elevated him over [Rav Acha], he went there.

8. Netziv, Petach ha'Emek 2:6

ולא נודע מרכז הליכות גאון להר הקודש לעת כזאת אשר מימות אביי ורבא ואילך נתדלדל מאד ישיבת א"י, ולא היה שם ישוב ישראל בכדי להרביץ תורה לתלמידים, והלא יותר טוב היה שילך לאיזה מדינה מיושבת מישראל והיה מגדיל תורה ומאדירה בקרבם! ואי משום מצות ישיבת א"י הלא כדי ללמוד תורה שרי אפי לצאת משם, מכש"כ שאינו מחויב לעלות לא"י! ... בשביל מצות ישיבת א"י ודאי לא היה מחויב במקום שהיה מבטל ת"ת דרבים שהיה יכול להיות ע"י גדול כמוהו!

לכן נראה עיקר הטעם באשר עיקר קיומה של תורה שהיה בישיבות בבל הוא מחמת שלא היו בשאר מדינות גדולי תורה שירביצו שם תורה לרבים, והיו משלחים גם בניהם וגם מספיקים לישיבות בבל, ואם היה רבינו מתיישב באיזו מדינה והיה מרביץ תורה שם היה נגרע כח הישיבות בבבל, כאשר היה באמת עפ"י ארבעה מטיבי לכת שנשבו בימי ר' האי גאון ז"ל... אבל ר"א גאון בחסידותו ובטוב מזגו שהוא עמוס בחסד א-ל כל היום כמש"כ בפתח הראשון לא רצה שיגיעו על ידו רעה ובלבול במקום תורה שיצא משם... ע"כ ראה לשבת בא"י וקיים בזה ת"ת דרבים בא"א, דמעולם זאת על ישראל דא"י והר הקודש מקום לתורת אלקי ישראל ואין חכמת התורה כחכמת א"י... היו משלחים אליו שאלות מכל מושבות ישראל, ונר א' הדולק בהר הקודש הוא אור לכל ישראל במושבותם, משא"כ אם היה יושב במדינה פרטית לא היו משלחים אליו יותר מלגאוני בבל שבימיו...

The center (?) of the Gaon's travels to the holy mountain at this time is unknown, for from the time of Abbaye and Rava onward the community in Israel had become very weak, and there was not a sufficient community in Israel to spread Torah to students. Would it not have been better to go to a place with a Jewish community, to elevate Torah and make it strong in their midst! And if it was for the mitzvah of settling Israel, isn't it permitted to leave there in order to learn Torah, and certainly that one would not be obligated to ascend to Israel!... Certainly, for the mitzvah of living in Israel he certainly was not obligated if that would halt public Torah study which could have happened with a giant like him! Therefore, it appears that the essential reason was because the essential support of Torah in the yeshivot in Bavel was because there were not Torah giants in other lands, to spread Torah there to the masses. They would send their sons, and they would send support, to the yeshivot in Bavel. If our master would have settled in another land and spread Torah there, the strength of the yeshivot in Bavel would have been diminished – as actually happened via the four travelers in the days of Rav Hai Gaon z"l... But Rav Achai Gaon, in his piety and his good disposition, filled with Gd's chesed all day as I wrote in the first Petach, he did not wish that harm and confusion in the place of Torah he had departed should come at his hand... Therefore, he saw fit to live in Israel, and so he supported public Torah in the land of our ancestors, for this was always upon Israel, that the Land of Israel and the holy mountain, the place consecrated for the Torah of the Gd of Israel, and there is no wisdom of Torah like the wisdom of the Land of Israel... People would send him questions from all Jewish communities, and one lamp illuminating on the holy mountain provided light for all Israel in their communities. As opposed to if he had lived in some particular nation, they would not have sent to him more than to the Babylonian Gaonim of his day...